

Z OBSAHU	Pohled z Říma. Dvojhlas vatikánské diplomacie	04
	Prožít dobře radostné i těžké chvíle. Blahoslavený Jakub Kern OPraem	05
	Křesťanská práva jsou lidská práva	06
	Extrémní polohy řešení tzv. romské problematiky	08

TRADICE OTCŮ

Z homilií svatého biskupa Jana Zlatoústého (kolem 305–407)

Prostřednictvím lidí neučených si kříž získal celý svět. Řeč kříže přitom není snadná, vždyť mluví o Bohu, o pravém náboženství, o životě podle evangelia a o nadcházejícím soudu. Kříž přivedl všechny, prosté a nevzdělané, k pravé moudrosti. Vidíš, jak je 'pošetilá' Boží věc moudřejší a 'slabá' silnější než lidé?

Jak to, že silnější? Pronikla přece do celého světa a všechny si podmanila, a přestože se kdekdo snažil jméno Ukřížovaného vyhladit, stal se pravý opak: toto jméno se stalo slavným a jeho sláva se dále roznesla, zatímco jeho odpůrci vzali za své, zřítili se do zkázy: ač živi, nezmohli nic proti Mrtvému. [...] Nebot' co dokázali s Boží milostí vykonat opovrhovaní celníci a rybáři, nedovedli si mudrcové, vládcové a vlastně celý svět ve všim svým snažením ani představit.

To měl na mysli Pavel, když říkal: 'Slabá' Boží věc je silnější než lidé. A z toho také vyplývá, že kázání evangelia je dílo Boží. Vždyť copak vůbec mohlo napadnout těch dvanáct mužů, navíc zcela neučených, žijících při jezerech a řekách nebo v pustinách, že se dají do tak velkého díla? [...]

Jak to tedy, že ti, kteří za Kristova života neodolali ani náporu židů, se poté, co zemřel a byl pohřben, postavili proti velikosti celého světa, jestliže podle vás údajně nevstal z mrtvých? Cožpak by si sami neřekli: Co teď? Sám si za živa nepomohl, a nám by měl po smrti podat pomocnou ruku? Sám si za živa nepodrobil ani jediný národ, a my bychom měli hlásáním jeho jména získat celý svět? Nejen se o to pokusit, ale dokonce na to i pomyslet by přece bylo nesmyslné!

Takže je zřejmé, že kdyby neviděli Ježíše zmrtvýchvstalého a kdyby se jim nedostalo přesvědčivého důkazu jeho moci, nebyli by se rozhodli pro tak veliké dílo.

Duccio di Buoninsegna: Zjevení u Tiberiánského moře (ca. 1311). Foto: rouen.catholique.fr

Jako Otec poslal mne, tak i já posílám vás

Prožíváme misijní měsíc říjen, ve kterém má již od roku 1926 na přání Svatého otce Pia XI. a jeho nástupců své samozřejmé místo Misijní neděle. Protože jsem měl možnost setkat se několikrát s úžasným misionářem dvacátého století blahoslaveným Janem Pavlem II., chtěl bych hned v úvodu zmínit alespoň několik jeho myšlenek: „Církev, uzavřená do sebe sama, bez otevření se misíím, je církví neúplnou nebo církví nemocnou. Starost o misie se projevuje jako jistý element svatosti křesťanské rodiny. Svátost manželství dělá z manželů a křesťanských rodičů svědky Kristovy až na konec světa, pravé a nefalšované misionáře života a Lásky.“

V kontaktu s „misijní světem“ se můžeme přímo dotýkat působení Ducha

Svatého, který i dnes přitahuje obrovské zástupy, jež touží a žízni po Boží lásce. Sám jsem již několikrát v misiích zažil, jak lidé touží po Božím doteku a chtějí požehnání, které jsem dětem, dospělým, rodinám i nemocným uděloval i dlouhou dobu po konci mše svaté.

Jako motto pro letošní Světový den misíí 23. října vybral Svatý otec ve svém poselství verš z Janova evangelia 20,21: „Jako Otec poslal mne, tak i já posílám vás.“ Benedikt XVI. také vysvětluje, že všeobecná misie zahrnuje všechny, všechno a stále. Evangelium není výlučným majetkem toho, komu se dostalo, ale darem, který je třeba sdílet, a dobrou zprávou, kterou je třeba předávat dál. Tento dar a zároveň úkol není svěřen

Dokončení na str. 2

Foto: www.iqrs.cz

Světlo pro Šluknovsko

V souvislosti s událostmi na Šluknovsku v severních Čechách vznikla iniciativa „Světlo pro Šluknovsko“. Farář sboru Českobratrské církve evangelické v Rumburku Filip Šimonovský rozeslal prohlášení proti rasismu a násilí a vyzývá k pokojnému a koncepčnímu řešení problému. Zároveň pozval veřejnost k pokojnému shromáždění, kde každý může svou přítomností demonstrovat nesouhlas s tímto násilím – tak jak to vyjadřuje motto těchto setkání: „Přijďte podpořit náš hlas a připojit hlas svůj – zapálit svíčku, ať světlo naděje putuje dál.“

Res Claritatis

Dokončení ze str. 1

jen některým, ale všem pokřtěným, kteří jsou „rod vyvolený ... národ svatý, lid patřící Bohu jako vlastnictví“ (1 Petr 2,9), aby hlásal jeho podivuhodná díla.

Využijme tedy této příležitosti a zapojme se do světového díla Boží lásky. Misijní neděle mohou doprovázet přednášky, besedy, videoprojekce, výstavy, žehnání svící, vigilie, adorace a modlitba růžence. Děti se rády zapojují do tradičních akcí Papežských misijních děl (Misijní koláč, Misijní jarmark, Pohled pro misie, Misijní bonbónek apod.). V předvečer Misijní neděle, tj. v sobotu 22. října ve 21 hod., můžeme vytvořit společný Misijní Most Modlitby. Modlitby a finanční prostředky věnované prostřednictvím Papežských misijních děl na konkrétní pomoc při hlásání evangelia a podporu chudých, ať jsou naši odpovědí na Ježíšovu výzvu.

*P. Jiří Šlégr
národní ředitel PMD*

Prohlášení ČBK k situaci na Šluknovsku

V úterý 11. října 2011 vydali čeští a moravští biskupové prohlášení k situaci na Šluknovsku, v němž vyjadřují znepokojení nad vzrůstajícím napětím mezi tamními obyvateli a nad opakujícími se protesty provázenými voláním po silovém řešení.

Příčiny dané situace spatřují biskupové především v následujících okolnostech: zvyšování kriminality v důsledku špatné sociální situace velkého počtu nezaměstnaných a nezaměstnatelných; stupňování napětí v důsledku ztráty ekonomických příležitostí a zvyšování podílu sociálně marginalizovaných obyvatel; zneužívání situace různými spekulanty, jež vede k vytváření ghett s dalšími nepříznivými důsledky pro jejich obyvatele i pro širší sociální okolí; zbytečné umisťování dětí do tzv. praktických škol, přestože jsou schopné absolvovat výuku v základních školách, což v důsledku snižuje jejich možnosti uplatnění na pracovním trhu.

Řešení podle biskupů vyžaduje důkladnou a promyšlenou koncepci, jež se zaměří na oživení místního průmyslu, účinnou pomoc sociálně vyloučeným komunitám, předcházení aktivitám lichvářů a ubytovacích podnikatelů aj.

V závěru prohlášení biskupové píší: „Nelze v žádném případě souhlasit s využíváním sporů na podporu extrémní rasistické pravice, šířící nenávist a volající po nepřijatelných krocích, které ubližují marginalizovaným. Žádné oko za oko, zub za zub.“

Vítáme, že se iniciativy v regionu chopili jednotlivci i skupiny dobrovolníků, kteří se nezištně snaží pomáhat potřebným a přispívat k pokojnému soužití místních obyvatel. Rovněž s povděkem konstatujeme, že tamní farní společenství patří k těm, kteří vytvářejí ostrůvky pokoje, tolerance a vzájemného pochopení.“

Celý text prohlášení lze nalézt na internetových stránkách tiskového střediska ČBK.
RC, TS ČBK

Charita ČR pomáhá obětem monzunů v Kambodži

Charita ČR zaslala na žádost sesterské organizace Charity Kambodža 5 000 eur ze svého krizového fondu na pomoc lidem v Kambodži postiženým silnými monzunovými dešti, které zasáhly rozsáhlá území země. Zápaly postihly 176 625 rodin a zabily 148 osob, zatopily a poničily více než 1 000 škol, pagod a jinou infrastrukturu. Voda zatopila 271 197 ha rýžových polí a přes 10 000 ha polí s jinými plodinami. Bylo poničeno 1 800 km místních silnic, zatopeno 136 mostů a 11 km říčních hrází bylo zcela zničeno.

Finanční prostředky využije kambodžská charita na okamžitou pomoc. Sedmi tisícům rodinám z postižených oblastí rozdá rýži, zeleninu, hygienické potřeby a také dočasné přístřešky lidem, kteří zůstali bez domova.

Charita ČR působí v Kambodži od roku 2010. Spolupracuje s kambodžskou charitou, která se více než osvědčila. Díky znalosti a vzájemné důvěře s partnerem je snadnější dohlédnout na efektivní vynaložení všech prostředků zaslanych Charitou ČR.

Lidé z České republiky mohou přispět na bankovní konto Charity ČR, číslo účtu: 55660022/0800 u České spořitelny, variabilní symbol 192.

Charita ČR

RC Monitor si můžete objednat na adrese: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz nebo na internetových stránkách <http://res.claritatis.cz>. Zde se také můžete zaregistrovat, máte-li zájem o pravidelné zasílání zpráv e-mailem. Periodikum je distribuováno zdarma a lze jej v požadovaném počtu kusů objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedině díky zasláním darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo jsou přibližně 20 Kč, což za rok činí 440 Kč. Všem dárcům Pán Bůh zaplať. Dary lze podle § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.

Křesťané v Egyptě opět vraždění

Dvacet čtyři mrtvých a 212 raněných způsobily útoky egyptských ozbrojených sil proti koptským křesťanům, k nimž došlo 10. října v Káhiře. Násilí vypuklo během pokojné demonstrace Koptů proti muslimským útokům na kostel v Asuánu, kdy policie jen přihlížela. Na několikatisícový průvod křesťanů zaútočila armáda ve chvíli, kdy demonstranti zamířili k vedení státní televize: protestovali proti guvernérovi, který kryje údajné extremisty a proti televiznímu vysílání, jež vyvolává protikřesťanské citění. Vojenské vozidlo najelo do demonstrantů a rozjezdilo je. Teprve poté zapálili křesťané několik vojenských vozidel a začali házet kameny.

Útoky proti křesťanům narůstají a armáda má sklon hájit spíše extremisty než křesťany. Podle názoru agentury *Asia News* má být stupňované násilí proti křesťanům součástí kampaně islámských stran před volbami 28. listopadu.

Křesťané jsou původními obyvateli Egypta, dnes tvoří 10 % populace. Jsou vyloučeni z veřejných úřadů, mají problémy se stavbou kostelů atp. Tak jako jinde, je konverze ke křesťanství postihována.

K situaci v Egyptě se na závěr generální audience ve středu 12. 10. 2011 vyjádřil také Svätý otec: „Jsem hluboce zarmoucen násilnými střety v Káhiře. Soucítím s bolestí rodin obětí a s celým egyptským národem. Egypt je ohrožen pokusy podrývajícími mírové soužití jeho komunit, jež je naopak nutné chránit především v tomto přechodném období. Vyzývám věřící k modlitbě, aby egyptská společnost dospěla ke skutečnému pokoji, založenému na spravedlnosti, úctě ke svobodě a důstojnosti každého občana. Podporuji úsilí egyptských státních a náboženských autorit o vytvoření společnosti, v níž by ku prospěchu národní jednoty byla respektována lidská práva všech obyvatel a zejména menšin.“

Asia News, RaVat

Petice za pronásledované křesťany předána ministerstvu zahraničí

Bezmála osm tisíc občanů podpořilo *Petici na podporu pronásledovaných křesťanů*, kterou zástupce petičního výboru Ondřej Vaněček z občanského sdružení *Res Claritatis* předal v úterý 4. října 2011 v Černínském paláci Vítu Kolářovi, tiskovému mluvčímu a řediteli tiskového odboru ministerstva zahraničí.

Vít Kolář uvedl, že se ministr zahraničí Karel Schwarzenberg zajímá o stále sílící perzekuce křesťanů v mnoha zemích světa a snaží se přispět k řešení tohoto problému. Připomněl, že se Schwarzenberg připojil k iniciativě svého italského kolegy Franca Frattiniho, jejímž výsledkem bylo, že Evropská rada pro zahraniční věci deklarovala zcela konkrétní odmítavé stanovisko ke stále početnějším teroristickým útokům na křesťany. Dále dodal, že se ministr zasazuje proti jakékoli podobné diskriminaci.

Petici vyhlásili spolu s *Vánoční výzvou* o Vánocích 2010 předseda Mladých křesťanských demokratů Petr Jurčík, Ondřej Vaněček z občanského sdružení *Res Claritatis* a vydavatel časopisu *Duše a hvězdy* Ignác Pospíšil. V roce 2010 a na jeho sklonku došlo k mnoha krvavým útokům na křesťany v Indii, Turecku, Iráku, Egyptě i v dalších zemích. Podporu petici vyjádřila řada významných osobností, církví a dalších organizací.

„Petice byla shodou okolností předána den poté, co 3. října Rada evropských biskupských konferencí na svém zasedání v Tiraně podpořila *Observatoř protikřesťanské diskriminace a intolerance v Evropě* sídlící ve Vidni. To jen ilustruje vážnost situace nejpronásledovanější náboženské skupiny na světě, kterou křesťané v posledních desetiletích jsou,“ říká Ondřej Vaněček z *Res Claritatis*.

Res Claritatis

Další zprávy najdete na internetových stránkách <http://res.claritatis.cz>.

SLOVO KNĚZE

Na začátku roku oznámil Svätý otec Benedikt XVI., že hodlá navázat na tradici setkávání s představiteli jiných náboženství, a ohlásil konání dalšího setkání v Assisi na 27. říjen 2011. Cílem setkání s náboženskými vůdci má být, aby společně prodiskutovali, jak mohou podpořit světový mír. Podobně jako minulé setkání v Assisi i toto vyvolává vášnivé debaty. Není to příliš? Nevystavuje se do ohrožení katolická víra? Vždyť součástí setkání je i modlitba za mír. Může se katolík modlit spolu s nekřesťanem? Stojí otázka časného míru na naší planetě nad otázkou pravé víry, která přesahuje jak tento viditelný svět, tak pozemskou část lidského života?

K těmto vážným otázkám je třeba nacházet adekvátní odpovědi. Mezi extrémny, kde jedni hovoří o apostazi papeže a druzí o vytoženém sjednocení všech náboženství na cestě do Nového věku, se pevně vine střední postoj: Ježíš Kristus, Spasitel světa je jedinou a výlučnou cestou k Bohu Otci. On je Pravda, kterou v plnosti uchovává a předává katolická církev. On je věčný Život darovaný všem, kdo v Něho uvěří a k Němu se obrátí.

Tato objektivní pravda o Kristu a jeho Církvi nebude setkáním v Assisi zastřena. Naopak setkání v Assisi může být příležitostí, aby se představitelé jiných církví a církevních společenství, spolu s představiteli jiných náboženství, dostali do kontaktu s celou pravdou tak důležitou pro spásu a mohli být pravdou osloveni a v čase, který zná jen Pán, Boží milostí pohnuti k obrácení. Druhým dobrým důvodem pro setkání je otázka míru ve světě. Různá náboženství jsou vlivnými činiteli ve svých společnostech. Je dobře, pokud se jejich představitelé shodnou na tom, že se budou o pokoj mezi lidmi a národy aktivně zasazovat.

Pokud jde o vnější náboženské úkony v Assisi: Církev nenabádá k praktikování falešných kultů a k setrvávání v různých omylech. Jde však o doklad respektu k náboženské svobodě člověka, který zatím k plně Kristově pravdě nedospěl.

fr. Pavel Maria OP

*fr. Pavel M. Mayer OP,
dominikánský kněz,
magistr noviců*

DVOJHLAS VATIKÁNSKÉ DIPLOMACIE

Světlu hrozí katastrofa. Alespoň v dnešním světě se tento pocit rychle šíří. Postupující a stále tajemnější hospodářská krize, vidina konfliktu mezi mocnými, stále nezkrocený terorismus, nebo dokonce havárie elektrárny ve Fukušimě, to všechno působí, že se v současném světě cítíme stále nejistěji.

K ohrožením současného světa se před nedávnem vyjádřil Vatikán. A to na nejvyšší úrovni. Šéf papežské diplomacie, arcibiskup Dominique Mamberti, navštívil New York a promluvil na fóru plenárního shromáždění OSN. Mluvil o těch, kdo mají peklo na zemi už nyní. Kvůli neschopnosti svých vlád či následkem přírodních katastrof. V podstatě ale také naší vinou, protože mezinárodní společenství nezasahuje. Připomněl důsledky odlidštění ekonomiky zbavené etiky, které se projevují v současné krizi. Zdůraznil, že hospodářství nemůže být autonomní sférou, řízenou výlučně pravidly trhu, nebo co horší, dohodami mezi mocnými, kteří se mezi sebou dělí o zisky. Papežský diplomat upozornil také na stále rozšířenější pohrdání člověkem a jeho právy, jak se to projevuje také v porušování náboženské svobody. Trpí tím hlavně křesťané, právě oni jsou největší náboženskou skupinou pronásledo-

Kristus Pantokrator, Florencie (ca 1300)
Foto: Wikimedia Commons

Církev se nesmí bát přiznat k tomu, co je zdrojem pravé naděje a kdo je skutečným Pánem tohoto světa.

vanou pro svou víru. Na závěr francouzský arcibiskup připomněl také nutnost kontrolovat obchod se zbraněmi. Tolik na fóru OSN. Jasně, ale diplomaticky.

Nazítí pak šef vatikánské diplomacie znovu mluvil o ohroženém světě.

Tentokrát ale už jiným jazykem, protože se obracel k jiným posluchačům. Arcibiskup Mamberti vystoupil na katolické univerzitě sv. Jana v New Yorku. Mluvil o tom, že zlo je v našem světě všudypřítomné, jak nám to nejvýrazněji ukázaly útoky na Spojené státy v roce 2001. Naznačil ale spolu s Janem Pavlem II., že zlo nebude mít ve světě poslední slovo. Poctivě nicméně upozornil, že toto je vize křesťanská. Nestačí k ní dobrá vůle. Naději na vítězství nad zlem dává jedině Kristus a proto pouze On je záchranou pro náš svět.

Tato dvě zcela různá vystoupení téhož člověka na totéž téma ukazují dvě roviny, na nichž musí Církev působit. Na jedné straně jasně pranýřovat zlo, ukazovat nebytné cesty k nápravě, ale na straně druhé vypovídat s vědomím, že překonat zlo může jedině Kristus. Poctivost vůči světu ovšem vyžaduje, abychom se nebáli přiznat k tomu, co je zdrojem naší naděje a kdo je skutečným Pánem či Králem tohoto světa.

Krzysztof Bronk

Krzysztof Bronk pracuje jako redaktor polské redakce Radia Vaticana.

Církev bude plnit své poslání, nepřipodobní-li se kněží světu

Církev je schopna přestat všechny útoky a ústrky, ale nevzpamatuje se, pokud kněží ztratí svou identitu a připodobní se světu – připomněl americkým kněžím kard. Mauro Piacenza, prefekt Kongregace pro klérus, jenž se s nimi setkal na začátku října v Los Angeles. Sílu kněze vědomého si vlastní identity ilustroval na zkušenostech z historie. Odvolal se na studii o životě v koncentračním táboře Dachau. Všichni vězňové po válce shodně vypovídali, že skupinou, která nejlépe snášela tvrdé podmínky a nejvíce vzdorovala nacistickému šilenství, byli právě katoličtí kněží.

Kard. Piacenza poznamenal, že také dnes plní kněží své poslání v nepřejících podmínkách. Chápu-li své povolání správně, stávají se protikladem hlavních tendencí světa. Objevuje se pochopitelně pokušení zredukovat křesťanské hlásání na to, co je dnešní člověk připraven přijmout. Postoj kněze však má být přesně opačný – zdůrazňuje kardinál. Musí pozvedat člověka k příčce nastavené Evangelium. Kněz, který to nechápe, se připodobňuje světu a přizpůsobuje se jeho očekáváním. Jeho působení tak ztrácí hodnotu. Přestává být nástrojem proměny.

Všichni dnes mluví po potřebě reforem a změn. Jen zřídka se ale připouští, že proměnu potřebují především lidská srdce. Právě tam je vlastní pole kněžského působení. Svátost svěcení totiž dává knězi zvláštní milost, která mu dovoluje pronikat do hlubiny srdce. Vyžaduje to jistě velký takt a rovnováhu. Kněz má být zároveň velký i malý, šlechtný jako král a vnitřně prostý a přirozený jako venkovan. Nikdy se nesmí klanět mocným, vždy je však povinen sklánět se k chudým a maličkým – řekl kard. Piacenza.

Radio Vaticana

PROŽÍT DOBŘE RADOSTNÉ I TĚŽKÉ CHVÍLE

Blahoslavený Jakub Kern OPraem

V seznamu světců z 20. října najdeme také jméno premonstráta Jakuba Kerna. Představí nám ho strahovský opat Mons. Michael Pojezdný OPraem.

Papež Jan Pavel II. dne 21. června 1998 ve Vídni prohlásil za blahoslaveného premonstráta Jakuba Kerna. S tímto blahoslaveným jsem se seznámil již dlouho před tím, když jsem poznával dějiny našeho řádu a kláštera. Upoutal mě opravdovostí a pravdivostí života s mimořádným smyslem pro oběť.

Narodil se 11. dubna 1897 ve Vídni, dostal jméno Franz Alexander – Jakub bylo jeho řádové jméno. Brzy pocítil povolání ke kněžství. Studoval na gymnáziu a když vypukla první světová válka, narukoval jako roční dobrovolník, byl poslán na frontu a stará se o vojáky jemu svěřené. Ti o něm mluví jako o svém andělu strážném. Byl těžce zraněn, zasaženy byly plíce a játra. Stává se nezpůsobilým vojenské služby, vrací se do Vídne a začíná se studiem teologie. Své zranění považuje za proces zrání. Říká: „Trpěl jsem. Cítím se velmi šťastný a věřím, že se připravím pro kněžství alespoň trochu očištěný.“ Znovu povolán na frontu, prožívá konec války a konec monarchie.

Vždy k dispozici

Vždy se dával k dispozici svým bližním. Teď, v bouřlivých dobách začátku republiky, nabízí svůj život jako smírnou oběť za jiného. Strahovský premonstrát Isidor Zahradník odešel ze svého kláštera a vstoupil do Československé církve husitské. Jakub se chce stát premonstrátem a vstupuje do premonstrátského kláštera v Gerasu, blízko českých hranic. Roku 1920 začíná noviciát a dostává řádové jméno Jakub. O rok později skládá sliby na tři roky. Roku 1922 končí studium teologie a je ve Svatoštěpánském dómě ve Vídni vysvěcen na kněze. Brzy se ozvou následky zranění – kašle krev, v noci před primicí ho postihne chrlení krve. „Na zemi není žádná radost dokonalá, i když je to ta nejčistší a nejsvětější,“

svěřuje se novokněz a dodává: „Primiční den mi připadá jako Květná neděle. Vjezd do Jeruzaléma, především slavnost. Potom přijde velikonoční týden.“ Přesto s nadšením začíná kněžskou službu. Je

Bl. Jakub Kern OPraem. Foto: www.heiligenlexikon.de

Každá modlitba, každá oběť, každá námaha a trápení se stávají, jsou-li spojeny se správným záměrem, svatou setbou Boží, která dříve nebo později přinese plody.
(bl. Jakub Kern OPraem)

vnímavý pro potřeby a starosti lidí, vždy připravený pomáhat. Přes bolesti neztrácí humor, má rád společnost, umí se smát.

Rozplynout se ve svém povolání

Jeho bolesti se stupňují. Znovu chrlelní krve, následuje těžká operace, jedno z žeber musí být odstraněno, ale bolesti

pokračují. V jednom dopise píše: „Kněz se musí rozplynout ve svém povolání... Každá modlitba, každá oběť, každá námaha a trápení se stávají, jsou-li spojeny se správným záměrem, svatou setbou Boží, která dříve nebo později přinese plody.“ Poslední operaci podstoupil 20. října 1924, v den, kdy měl skládat své slavné sliby. Není uchráněn ani duševní trýzně a deprese. Ošetřovatelce, která připravovala stůl pro svaté přijímání, říká: „První a poslední přijímání má být zvláště slavnostní. Zítřka bude mé poslední svaté přijímání. Věčné sliby budu skládat už v nebi.“ Pohřben byl ve svém klášteře.

Neste břemena jeden druhého

Jsem kněz a premonstrát kláštera, ze kterého odešel Isidor Zahradník. Upoutal mě P. Jakub Kern z Gerasu, který se obětoval za jednoho tehdejšího mého spoluobratra. To motivuje. Obětoval-li se někdo za můj klášter, je to výzva i pro mne. Jakub Kern bral velmi vážně své povolání. Bolela ho nevěrnost jednoho řeholníka, ale neřekl: Je to jeho nebo jejich problém. Žil před Bohem a slyšel výzvu: „Neste břemena jeden druhého a tak naplníte zákon Kristův.“ Obětoval se. Tak bych měl brát své poslání já, kněz a řeholník, tak by měl brát svůj život každý člověk. Je velmi bolestné, když člověk není věrný slovu, které dal druhému, které dal Bohu. Odchody kněží, rozbitá manželství atd. Víme, je to stálý zápas, který probíhá v každém z nás – já nebo ten druhý. Tak často je slyšet: chci si udělat radost. Je to vždy radost z toho, že konám dobro? Jak silné je pokušení vyhnout se nepříjemným věcem, utéci nebo se vyhnout obtížnému, vzdávat se prosazování svých představ místo hledání cesty s ostatními... Vždy to mluví o slabém vztahu, který prožívám. Přirozeným vyjádřením lásky je snaha líbit se tomu, koho milujeme. Platí to

o vztahu k člověku, především o vztahu k Bohu. Opravdový vztah je ten, který mě ovlivňuje v životě – čím víc, tím je vztah opravdovější. Jak silně se projevovala síla víry P. Jakuba v jeho skutcích!

Nestačí počáteční nadšení, je třeba vytrvat

Vztah má začátek. Počátky vztahu k Bohu začínají velmi často ve věřící rodině. To štěstí měl Jakub – tehdy ještě Franz Kern, podobně i já. Jak velická je odpovědnost rodičů, jak silný jejich příklad. Pokud člověk žije v dobré rodině, plno věcí je pro něho samozřejmostí. Začátky povolání začínají u Franze Kerna asi v tomto období. Člověk roste a stává se dospělým, přebírá zodpovědnost za svůj život. Přestávají rozhodovat rodiče, rozhoduje se sám. Základní

otázkou je životní cesta. Volá mě Bůh do manželství nebo ke kněžství. Rozhoduje se odpovědět na Boží volání a vše prožívá tak, aby se přibližoval kněžství, i když je tolik překážek (válka). Nestačí počáteční nadšení, je třeba vytrvat. Patří to k našemu životu – zahoříme, ale jsou také chvíle ochablosti nebo únavy. Abychom vytrvali, je třeba myslet často na cíl života. Když máme mnoho věcí, které nás přitahují, mnoho krátkodobých cílů, abychom nezapomněli na cíl svého života. Zde vystupuje nutnost spojení s Bohem, uvědomování si jeho přítomnosti. Znamý starý literární kritik F. X. Šalda, když píše o lásce, vyjadřuje se takto: Aby rostla, potřebuje stále nová setkání. A lidové přísloví: Sejde z očí, sejde z myslí. Jakub Kern prožívá vše, i své utrpení, tak, aby to bylo dobré před Pánem Bohem.

Jak opravdová musela být jeho modlitba a každé setkání s Bohem.

Prožít život jako oslavu Stvořitele

Člověk by měl prožít svůj život jako oslavu Stvořitele ve velké vděčnosti za tento dar. Čím jiným oslavovat Boha než krásou života. Prožít dobře radostné i těžké chvíle. Obojí je umění. Blahoslavený Jakub Kern v tomto duchu prožil svá léta a dorostl do krásy, nebo jinak – do plnosti života. Jsem vděčný Pánu za jeho život a spolu-bratrovi Jakubovi za dobrý příklad.

Mons. Michael Pojezdný OPraem
(Mezitimulky redakce)

Mons. Michael Josef Pojezdný OPraem, opat Královské kanonie premonstrátů na Strahově

KŘESŤANSKÁ PRÁVA JSOU LIDSKÁ PRÁVA

„Náboženství a lidská práva: nejen o pronásledování křesťanů“ – tak formulovali organizátoři téma letošního symposia laické katolické společnosti *Opus Bonum*. Setkání, v pořadí už třicáté deváté, se konalo v sobotu 25. září 2011 v břevnovském klášteře.

Zlatý úsvit zdobil baziliku sv. Markéty v Břevnově, do které se scházeli účastníci symposia, které je tradičně zahajováno ranní mší svatou. Předsedal jí pražský světící biskup Mons. Václav Malý a byla obětována především za severokorejské křesťany, jejichž situaci si stěžít umíme představit – vždyť jen vlastnit Bibli nebo předávat víru v rodině je trestné a hrozí za to léta strádání v pracovních lágrech.

Náboženské symboly v evropské právní mlze

Jako první přednášela poslankyně Evropského parlamentu Zuzana Roithová (KDU-ČSL, klub EPP-ED) a zaměřila se na výsostně aktuální téma. Seznámila účastníky s tím, jak rozdílně přistupují v Evropě k náboženským symbolům politici, instituce či média. Týká se to i soudů. Vyhláškami, novými zákony, ale také vnitřními nařízeními jsou lidé na ce-

lém kontinentu – někde víc, jinde méně – omezováni v právu projevovat veřejně svou víru navzdory tomu, že jim tuto svobodu výslovně zaručuje Evropská listina práv a svobod. Zásahy moci do těchto

Vojtěch Vlček: Pokladem české církve jsou mučedníci z doby obou totalit.

Vojtěch Vlček. Foto: Ondřej Vaněček

práv jsou zdůvodňovány různě – požadavkem bezpečnosti (oděvy znemožňující identifikaci osoby, nošení rituálních zbraní...), obavami z diskriminace (např. zahalování žen) a náboženské radikalizace (výrazné náboženské symboly). Roithová nejprve představila evropský právní rámec a do něj zasadila konkrétní případy „regulace“ náboženských symbolů.

Nárůst veřejné prezentace islámských symbolů na Západě zdůvodnila vzestupem náboženského fundamentalismu, který zas vidí jako důsledek multikulturalistické politiky, která nedává muslimským přistěhovalcům práci, ale podporuje jejich kulturní rozvoj. Přítom na křesťanské symboly prý útočí nejčastěji fanatičtí sekularisté.

Svědectví z první ruky

Po Zuzaně Roithové podal Mons. Václav Malý, předseda české Rady *Iustitia et Pax*,

své osobní svědectví z návštěv zemí, kde dochází k diskriminaci občanů, zvláště křesťanů. Začal kupodivu zeměmi křesťanskými – Běloruskem, Ruskem, Rumunskem a Řeckem, kde politická reprezentace prosazuje většinové pravoslavné, ale potlačuje jiná křesťanská vyznání. Podobná situace panuje i v řadě „nekřesťanských“ zemí, kde je však rovněž určité náboženství součástí národní identity a výrazem loajality k vládnoucí moci (muslimské státy, „buddhistická země“ Bhútán).

Zvláštní zřetel věnoval pražský světící biskup Číně, jejíž mocnáři se cítí křesťanstvím ohroženi. Ačkoli se vláda hlásí k „ideálům“ komunismu a socialismu, v praxi se jedná o nejtvrďší kapitalismus. V Číně jsou katolíci rozděleni na oficiální vlasteneckou církev (asi čtyři miliony) a podzemní církev (asi osm milionů). Vztahy mezi nimi bývají různé, někde oficiální církev té tajně pomáhá, jinde se staví proti ní. Někteří katoličtí kněží ze státní církve jsou vysvěceni s povolením papeže, jiní ne, jako např. nynější její představitel. Někteří katoličtí biskupové byli uneseni a jsou bez soudů drženi na neznámých místech. Početně rostou především protestanti, hlavně menší, tzv. domácí letniční církve. To se týká i čínské inteligence, která vnímá, že je třeba vyplnit duchovní prázdnotu, protože mezi hlášeným komunismem a praktikovaným bezohledným kapitalismem je pokrytecký rozpor, vláda pragmaticky prosazuje tradiční konfucíánskou úctu k autoritám a přitom potlačuje jiná náboženství. Biskup Malý se tak setkal s výrokem „Čína neví, jaká je“. Světlym příkladem je částečně autonomní čínský Hongkong, kde se křesťané těší respektu jako zastánci lidských práv a provozovatelé asi 400 škol. K zemím s ideologicky motivovaným pronásledováním je třeba přičíst Vietnam a samozřejmě i Severní Koreu s téměř absolutním zákazem náboženství.

Poklad věcí starých i nových

Nad proměňujícím se vztahem katolíků k lidským a občanským právům po 2. vatikánském koncilu se zamýšlel docent Tomáš Machula, děkan Teologické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Lze smířit encykliky 19. století,

Mons. Václav Malý. Foto: Ondřej Vaněček

Mons. Václav Malý o Blízkém východě: Hrozí, že tato starobylá místa budou křesťany opuštěna.

kteří odmítají náboženskou svobodu, a ty nové, které ji přijímají? Podle Machuly ano, neboť se shodnou na právu člověka hledat pravdu. I když vyhlíží neslučitelně, mají mnoho společného, ale až na druhý a další a další pohled, tvrdí Machula.

Starší encykliky upozorňovaly, že není jedno, v co věříme, když ten či onen není na cestě pravdy. A pokud někdo dojde nezaviněně k omylu, musíme mu pomoci. Docent Machula uzavřel, „že je chybou, jak Církev rezignovala na šíření evangelia“.

Nedoceněný poklad české církve

Poté měl slovo Vojtěch Vlček, historik a učitel, spolupracující s Českou křesťanskou akademií (ČKA) a Ústavem pro studium totalitních režimů (ÚSTR), autor ceněných publikací o perzekuci řádů a řeholí. Představil české mučedníky svědomí z řad kněží a zasvěcených osob, především z 50. let. Nadnesl pak otázku, jakou pozornost věnujeme těmto mučedníkům velmi nedávné doby. Podle něj zůstává odborná literatura s výjimkou osudu P. Václava Toufara nebo případu

Babice dosud sporá. Nyní probíhají dva velké projekty – v ČKA je to Martyrologium katolické církve v českých zemích ve 20. století, které vede dr. Jan Stříbrný, a v ÚSTR zpracovává téma odboje a perzekuce křesťanů ve 20. století Stanislava Vodičková. Podle Vlčka bychom měli hledat vzory pro naše dny právě mezi těmito početnými mučedníky.

Za nízkým zájmem stojí nízká znalost

Monika Kahancová, ředitelka české sekce Mezinárodní křesťanské solidarity (CSI), představila tuto globálně působící organizaci, oblastí, na které se zaměřuje, a jakou poskytuje formu pomoci. Také charakterizovala současnou situaci pronásledovaných křesťanů v řadě zemí, čímž doplnila jinak bohaté informace Václava Malého, a nastínila vyhlídky do budoucna. CSI se v poslední době soustředí především na Irák, Súdán, Pákistán, Egypt nebo Indii.

Poslední vystoupení patřilo Václavu Peřichovi z Rady *Iustitia et Pax*, který prezentoval málo známé téma pronásledování katolíků české i německé národnosti v českých zemích v letech 1938–1948.

Ondřej Vaněček

Mgr. Ondřej Vaněček, publicista a grafik

EXTRÉMNI POLOHY ŘEŠENÍ TZV. ROMSKÉ PROBLEMATIKY

Jaké jsou příčiny vyhocení problémů provázejících soužití romské menšiny a majoritní společnosti? Jedno je jisté: situaci nevyřešíme přijímáním politicky korektních opatření, která se opírají o chybná filozofická východiska a neberou ohled na realitu.

Následující článek není bezprostřední reakcí na současnou situaci na Šluknovsku, byl v hlavních rysech dokončen již na jaře tohoto roku a je výsledkem úvah nad problematikou česko-romských vztahů, které jsou založeny na mé desetileté zkušenosti práce v romské sociálně vyloučené komunitě v Brně. Některé myšlenky zde uvedené již byly publikovány v mé bakalářské práci na FSS MU (http://is.muni.cz/th/76879/fss_b/). Snaha o určitou nadčasovost textu může vyvolat dojem, že popisovaný stav nekoresponduje se současnými agresivními projevy, jichž jsme nyní svědky na obou stranách (u Romů i v majoritě). Je pravda, že již asi před sedmi lety se autor s dalšími kolegy působícími v romských vyloučených lokalitách dohadovali, za jak dlouho (neboť bylo jasné, že je to jen otázka času) se dosud spíše vyhýbavý či submisivní postoj příslušníků romských vyloučených komunit vůči „gádžům“ změni na nenávist a agresivitu, tak jak je to běžné v jiných obdobných západoevropských a amerických lokalitách. Lze-li tedy aktuálně hovořit o nějakém překvapení, tak snad jen v tom, že to přišlo již nyní (autor se domníval, že k tomu dojde spíše až za 5–10 let, což ale může být dáno tím, že vycházel především ze situace v Brně).

Dalším potenciálním nebezpečím může být změna způsobu referování mnohých médií, která místo dřívější cenzury motivované přepjatou korektností přešla – alespoň tak to někdy působí – k popichování a eskalování dalšího napětí.

V ostatních rysech se předkládaná analýza problému v podstatě vyplňuje. Dochází k dramatické politizaci celého problému s někdy až tragicko-groteskními prvky (např. úloha naprosto nedůvě-

ryhodné osoby pana Kohouta), na kterém se přiživují skuteční extremisté typu pana Vandase a na druhé straně profesionální humanrightisté typu pana Kocába nebo Šimáčka, kteří chápou sociální politiku ve vyloučených lokalitách jako jednostranně pojatou akci ve prospěch těchto osob bez ohledu na zájmy celku společnosti. Touto jednostrannou ochranou však přispívají k vytváření vrstvy lidí, kteří – pokud se nedopustí přímo trestného činu – jsou naprosto nepostižitelní. Uve-

Diktát politické korektnosti omezuje svobodnou diskusi a hledání efektivních řešení romské problematiky.

dený přístup však jen přilévá olej do ohně hněvu (v tomto případě spravedlivého) na straně příslušníků majority. Výsledkem pak je, že debaty na uvedené téma se vedou monologickým způsobem, za absence pokusu o jakékoli celospolečensky akceptovatelné řešení.

Nyní už předkládaná analýza:

Rostoucí význam romské problematiky

O vzrůstajícím významu tzv. problematiky romských sociálně vyloučených komunit svědčí mimo jiné i to, že jen za poslední rok jsme byli svědky hned několika opravdu alarmujících událostí na tomto poli. Jen pro připomenutí lze uvést: rasisticky motivovaný útok na dům obývaný romskou rodinou, při němž bylo vážně popáleno dvouleté dítě, eskalace situace v Novém Bydžově, zveřejnění průzkumu agentury STEM, podle kterého cca 4/5 Čechů považuje Romy

za nepřizpůsobivé a nechtějí vedle nich žít. A z druhé strany byli zase dva romští mladíci odsouzeni za brutální ztýrání ne-romského mladšího chlapce, které mělo zřejmý rasistický motiv. Vedle těchto všeobecně známých událostí došlo však i k většímu množství kauz, které nebyly tolik mediálně prezentované, a tudíž zůstaly nepovšimnuty širší veřejností.

V tomto článku bych chtěl pojednat o některých aspektech problematiky integrace romské menšiny do většinové společnosti, nechci zde však opakovat obecně známé skutečnosti, jako je notoricky uváděná nezaměstnanost či chudoba, které jsou často dávány do souvislosti s dopady transformace ekonomiky po roce 1989. Tyto skutečnosti jsou sice významné, nicméně v daných mezinárodněpolitických a ekonomických souvislostech v podstatě objektivně dané a fakticky v krátkodobém časovém horizontu nezměnitelné. Navíc toto konstatování nic nevypovídá o tom, proč právě Romové byli touto transformací postiženi daleko nejhůře.

Kámen úrazu – politizace problému

Tímto textem bych rád poukázal na jednu potenciálně nebezpečnou věc, která může jakékoli racionální a efektivní řešení daného problému zcela vyloučit nebo vážně ohrozit. To, co považuji za hlavní problém zhoršující se situace, vyplývá z politizace celé problematiky, a to ze dvou protichůdných směrů, které jsou sice bezprostředně protikladné, nicméně – jak se domnívám – oba mylné, a co je ještě nebezpečnější, navzájem se v důsledku posilují. Ano, chtěl bych varovat před nebezpečím extrémních poloh řešení problematiky sociálního vyloučení

značné části romských komunit, respektive soužití Čechů a tzv. Romů na našem území. (Označení Rom pro celou etnickou skupinu je totiž do značné míry umělé a osobně znám mnoho příslušníků tohoto etnika, kteří se sami takto neoznačují a někteří je výslovně odmítají).

Pokud hledíme na problém tímto prizmatem, jako první nebezpečí člověka napadne rasismus nebo paušalizování viny bez jakéhokoli rozlišování, druhým nebezpečím pak je politizace zleva.

Rasismus a paušalizování viny

První postoj je z jedné strany méně nebezpečný v tom, že není v současnosti nijak významně teoreticky ukotvený ani etablovaný ve vyšších společenských patrech (skutečný neonacismus je u nás v současnosti záležitostí naprosto marginalizovaných a frustrovaných individuů či skupinek), na druhou stranu může být nebezpečný v případě masovějšího rozšíření, čemuž může napomáhat jistý potenciál spřízněných postojů masově rozšířených v rovině praktického spolužití. I když mám mnoho zkušeností s tímto jevem (stačí jen, když s partou romských kluků nastupuji do tramvaje – a nelze si nevšimnout těch nevráživých pohledů spolucestujících), je třeba přesto říci, že většinou to není rasismus jako takový, nýbrž spíše stereotypy a generalizování skutečných negativních zkušeností (vlastních nebo zprostředkovaných) ze vzájemného soužití s Romy.

Za mnohem nebezpečnější považuji laciné paušalizování na lokální politické úrovni, jakého jsme mohli být svědky např. v případě paní Řápkové nebo v poslední době právě v Novém Bydžově či nyní na Šluknovsku. Ukázkovým příkladem je zmiňované prohlášení radnice Nového Bydžova, které bez jakéhokoli rozlišování prostě a jednoduše označí všechny „Cikány“ za pachatele znásilnění. Možná si v tu chvíli pan starosta připadal jako udatný vojevůdce zosobňující spravedlivý hněv obyvatel (samozřejmě bílých). Otázkou je, co dělalo město do té doby. To dosud nevěděli, že „Cikáni se povalují po lavičkách a čas tráví v hernách“? Účelovost a snaha získat lacinou popularitu, a nikoli snaha o řešení problému z těchto výstupů trčí jako sláma z bot.

Nechci zde však kárat pana starostu, chtěl bych zaměřit pohled na druhou stránku politizace této problematiky, protože – řekněme si to otevřeně – nejsou tyto prvně uváděné projevy (zejména u tzv. běžné populace) do značné míry i reakcí na (ne)řešení této problematiky ze strany státu či neziskových organizací, na mediální prezentaci této problematiky a cenzuru, která omezuje svobodnou diskusi o těchto záležitostech, skutečně pocítovaných jako ohrožení?

Foto: pme200.blogspot.com

To si opravdu někdo myslí, že přejmenováním Cikánů na Romy se problém vyřeší?

Politizace zleva

Tím se dostáváme k druhému proudu, který problematiku značně politizuje, a to zleva. Tato skupina je tvořena různými profesionálními a radikálními ochránci lidských práv (kritika se netýká ani tak sociálních pracovníků, kteří pracují přímo v terénu a na věc mají často velmi realistický pohled, nýbrž míří na různé teoretiky, akademiky, a především zideologizované úředníky a profesionální ochránce lidských práv, kteří však často skutečného Roma na ulici viděli pouze, když se s ním fotili pro mediální prezentaci), kteří volají po čím dál razantnějším postupu ve stylu afirmativní akce, zaštiťují se statistikami a své názorové oponenty bohorovně nálepkují jako rasisty. K tomu se jim hodí velké kauzy typu Čunek (přitom při poctivém

zhodnocení konání pana Čunka bychom museli přiznat, že se zdaleka nejednalo o exemplární příklad rasismu, jak byla celá kauza mediálně prezentována).

Jediná odpověď těchto „humanistů“ na každé selhání integrační politiky je ve stylu: Když nepomohla miliarda, nalijeme do řešení problému miliard deset. Proč ne, vždyť to není z jejich kapsy. Spíše naopak, peníze tečou do jejich kapes. A tak se zaklínají statistikami a problémy řeší od zelených stolů a pomocí konferencí, školení, kulatých stolů, průzkumů, výzkumů, analýz, návrhů strategií a mediálních kampaní.

Do této skupiny spadají rovněž mnozí (rozhodně ale ne všichni) profesionální romští aktivisté, kteří by rádi zvedli prapor jakési varianty romského národního obrození a emancipace, samozřejmě ideálně pokud by byli oni sami v čele a bylo to za cizí peníze. Tento proud je početně velmi nepatrný, nicméně velmi vlivný a navíc teoreticky a intelektuálně nebo spíš intelektuálně mimořádně fundovaný a akademicky etablovaný. Bohužel tato intelektuálnost a akademičnost je i jeho značnou slabinou. V praxi vycházejí především z různých neomarxistických a dalších postmoderních konceptů. Za všechny lze např. zmínit reakci profesora Barši v debatě s doktorem Jakoubkem ohledně užívání termínu Cikán/Rom. Pan profesor Barša v průběhu debaty otevřeně přiznal, že mu nejde ani tak o realitu, nýbrž o potenciální politickou zneužitelnost problému a s odkazy na filozofy jako Foucault, Nietzsche, Machiavelli prostě konstatoval, že ten „kdo se zmocní jazyka, získá moc a tedy i možnost problém ovlivňovat“ (z těchto předpokladů mimochodem vycházejí rovněž různí hlasatelé genderového mainstreamu, homosexuální lobbisté apod.).

Chybná filozofická východiska

Vidíme, že v jádru mnoha současných společenských problémů je v posledku chybné filozofické východisko a konkrétní politický zájem, který nebere ohled na realitu. Ve zmiňovaném příkladě bych si dovolil položit otázku: To si opravdu někdo myslí, že přejmenováním Cikánů na Romy se problém vyřeší? Naši akademičtí intelektuálové zřejmě ano. Přitom

Romský tábor ve Francii. Foto: lolodiklo.blogspot.com

prostým selským rozumem musí být každému jasné, že vnímání termínu následuje (podřizuje se) vnímání pojmu, a nikoli naopak. Proto například nic nepomáhá přejmenování osob s výrazně sníženým IQ (historicky postupně: slabomyslní – idioti – retardovaní – osoby s mentálním postižením), přestože s každou další změnou si její protagonisté slibovali vysvobození těchto osob ze „stigmatizace“ spojené s používáním dřívějšího termínu. Výsledek? Nepomáhá to: dnes si děti na ulici nadávají do „postižených“. A naopak termín, který dříve v minulosti označoval něco opovrženého, např. „herečka“, se v důsledku změny vnímání pojmu (nikoli termínu!) stal velice prestižním označením lidské profese.

Bohužel tyto triviality pravděpodobně nejsou zřejmé představitelům současné relativistické (liberální nebo socialistické) levice, ověněným akademickými tituly a vyznačujícím se symptomaticky velkými mocenskými aspiracemi. Proto zřejmě ten Machiavelli, Nietzsche a Foucault jako zdroje jejich teorií, jejichž důsledkem je pak sociální inženýrství jako reálná praxe! V důsledku toho pak s problémem cikánské/romské exkluze bojujeme přejmenováním příslušníků příslušného etnika a důsledným korektním zachováním tohoto „výdobytku“. Je tu jen jedno nebezpečí: pokud s problémem nebudeme skutečně něco dělat, postupně se stane nadávkou i slovo „Rom“.

Hlavní příčinou romského problému je hodnotová nekompatibilita tradiční romské kultury a kultury západní společnosti.

Utopická řešení

Obávám se, že levicový proud není skutečného řešení schopen, protože každý jejich další nápad přichází s ještě větší utopií na účet zbytku společnosti, takže jen posiluje její negativní mínění a reakce. Symbolem tohoto přístupu k problému se nesmazatelně stala Strana zelených s paní Stehlíkovou a panem Kocábem v čele. Další nadšenci zatím dřímají poschovávaní na různých úřadech a v kancelářích nejrůznějších nevládních a polovládních organizací (protože jsou napojeny na veřejné rozpočty), občas vydají nějaké prohlášení proti tzv. diskriminaci Romů v českém školství, sprádaří plány na stanovení povinných kvót pro romské děti povinně umisťované do majoritních tříd, rozčilují se nad diskriminací Romů v naší justici (neboť Romové tvoří výrazně nadproporční zastoupení v počtu uvězněných osob) apod.

Většinou jsou tak přijímána dvě základní zdůvodnění příčin tzv. „romského problému“. Na akademické úrovni a v prostředí výše uvedených „ochránců

lidských práv“ je čím dál více poukazováno na dlouhodobý rasismus a diskriminaci ze strany majoritní společnosti. Je přitom příznačné, že všechny tyto stížnosti na údajnou diskriminaci vycházejí ze statistických údajů, z nichž vyplývá například, že romské děti končí vysoce nadproporčně ve speciálních (dříve zvláštních – jaká změna) školách, dospělí jsou častěji odsuzováni k trestu odnětí svobody apod. A protože jiná vysvětlení tohoto jevu jsou politicky zakázána, respektive nekorektní, musí jediným důvodem daného stavu být rasismus většinové společnosti. Skvělá myšlenková konstrukce: Nejprve si zakážeme, byť jen vyslovit, všechny jiné možné příčiny, kromě té jediné – korektní, a pak s veškerou pompou přijdeme na to, že to nemůže být žádná jiná než právě tato.

Na druhou stranu na poli vládních podpůrných programů se zásadně vychází pouze z úzce sociálně-ekonomického pojetí příčin (triáda: vzdělání – bydlení – inkluze).

Hodnotová nekompatibilita romské a západní kultury

Pokud si někdo dovolí vyslovit či nabídnout jiné řešení, spustí se vlna kritiky z míst nejvyšších. Přitom to jiné vysvětlení rozhodně nemusí být rasistické. Já osobně na základě studia a zejména své vlastní zkušenosti a shodné zkušenosti mnoha mých přátel a kolegů z oboru vidím základ obou výše zmiňovaných disproporčních negativních jevů (vzdělání, trestná činnost) primárně v nekompatibilitě kulturního kapitálu původní (tradiční) romské kultury (pojem „kultura“ zde používám tak, jak je používán v odborné literatuře západní provenience, tedy ve smyslu, k jehož označení se u nás používá termín „civilizace“) a kultury majoritní (západní, euroamerické) civilizace. O této problematice jsem poměrně podrobně psal v úvodu své bakalářské práce, pojednávající o absenci v povinné školní docházce dětí z romských sociálně vyloučených lokalit, která je dostupná na internetu.

Je třeba zde uvést několik distinkcí a vysvětlení: Základem kultury není jazyk, ale hodnoty, což vysvětluje, proč problémy nejsou s Romy, kteří se tzv. přizpůsobili, ale právě s tzv. „nepřizpůsobivými“, což se

stalo už samo o sobě pojmem. Dále musíme zmínit, že problematika sociálního vyloučení se určitě nedá vysvětlit na základě jediného faktoru, neboť zde jistě hrají roli i faktory čistě sociálně-ekonomické (se kterými operuje vládní koncepce) a samozřejmě i negativní, anebo až rasistické reakce příslušníků majority a zejména chybná a nedůsledná sociální politika. Za nejvýznamnější faktor však přesto považují právě hodnotovou nekompatibilitu tradiční romské kultury (ve smyslu civilizace) a hodnot západní společnosti. Zároveň je třeba uvést, že se rozhodně nejedná o napětí úzce česko-romské; dělící linie je vedena mezi tzv. západní a romskou kulturou, neboť neexistuje žádný příklad zdařilé integrace celé romské komunity do jakékoli západní společnosti. Např. ve Francii nebo Belgii je více než polovina příslušníků tohoto etnika plně negramot-

ná, ve Velké Británii jsou příslušníci této komunity osvobozeni od povinné školní docházky a ve Španělsku jsou vůči nim uplatňovány speciální vzdělávací přístupy s o nic výrazně větším úspěchem než u nás, o situaci na Balkáně ani nemluvě.

Tato nekompatibilita je objektivním faktem bez jakéhokoli morálně hodnotového soudu. I když netvrdím, že by západní postkřesťanská, materialistická, hédonistická a individualistická civilizace byla vrcholem vši civilizace, faktem je, že s hodnotami, které představuje, jsou spojeny určité důsledky, mj. např. vysoký materiální blahobyt (alespoň z krátkodobého či střednědobého hlediska), a tudíž civilizace s jinými hodnotami musí nutně v této oblasti zaostávat. Přestože naprostá většina obyvatel romských vyloučených lokalit dnes již nežije dle tradiční romské kultury, přesto z jejich hodnot a civilizač-

ního kapitálu do značné míry z důvodu jisté kulturní setrvačnosti ještě čerpá a je jimi ovlivněna, a právě proto – dle mého mínění – jsou vyloučené lokality nadproporčně obývány osobami s romskými kořeny. Zdůrazňuji to ne proto, abych urážel romskou kulturu, ale proto, že absence kalkulace s touto skutečností nutně vede ke zkreslování celé problematiky v oblasti teoretické a k vytváření neefektivních a nespravedlivých postupů v oblasti praktické sociální politiky.

Jan Petr Kosinka

Pokračování příště

(Redakční úpravy a mezititulky redakce)

Bc. Mgr. Jan Petr Kosinka, absolvent Práva a Sociální politiky a práce – Pedagogiky na MU, sociální pracovník pro romské komunity

SOUČASNÁ VĚDA VYVRACÍ DARWINISMUS

Mohla evoluce skutečně probíhat tak, jak to popisuje Darwinova teorie? Obstojí darwinismus tváří v tvář vědeckým důkazům a každodenní logice?

V čem se darwinisté mýlí

Tvrzení darwinistů, že mechanismem vývoje je přirozený výběr, je nesmyslné, nevědecké a matoucí. Přirozený výběr může pouze vybírat mezi dvěma nebo více možnostmi, ale žádnou novou možnost nevytváří. Přirozený výběr nevytvořil žádný nový druh, žádnou novou rasu, ani novou bílkovinu (enzym). To je zaprahání vozu před koně. Po objevení, že základem dědičnosti je řetězec desoxyribonukleových kyselin (DNA), které určují pořadí aminokyselin v bílkovinách, mechanismus změn v organismech dostal konkrétní podobu. Známe čtyři typy DNA, které se liší bázemi (adenin, guanin, cytosin, thymin). Každá aminokyselina je kódována trojicí těchto bází a přesné pořadí bází zaručuje přesné pořadí aminokyselin v bílkovině (enzymu), které je nutné, aby bílkovina byla funkční. Nový enzym, což je nový ele-

mentární evoluční krok, může vzniknout jen změnou v genomu organismu, čili v jeho řetězci DNA. Darwinovy náhodné změny mají tedy konkrétní podobu v náhodných změnách v DNA, tj. v mutacích. Změnou jedné báze v jinou může vzniknout jiná aminokyselina a kumulací těchto změn vznikne nový enzym. Tato představa je však neuskutečnitelná. Předně, k náhodným mutacím dochází v celém genomu. Předpokládá se, že jen cca jedna dvacetina genomu kóduje nějaký životně důležitý enzym; v tom případě každá dvacátá mutace zasáhne gen kódující takovýto enzym, takže se nenarodí životaschopný potomek a k žádnému vývoji nedochází.

Pracujeme-li s náhodou, musíme počítat s počtem pravděpodobnosti. Jednoduchý enzym, složený z 333 aminokyselin, je kódovaný 1 000 bází. Pravděpodobnost, že se nějaký tisícíčetný řetězec

DNA seřadí náhodně do požadovaného pořadí bází, je $1 : 10^{600}$, tedy prakticky nulová. I jednoduché enzymatické systémy se skládají z několika desítek enzymů. Zaklínadlem, kterým darwinisté řeší nepravděpodobnost, jsou miliony let, během kterých evoluce probíhala. Téměř všechny živočišné kmeny, které dnes známe, se objevily v období kambria údajně před cca 550 miliony lety, během několika desítek milionů let, hotové, bez vývojových mezistupňů a od té doby se moc nezměnily. V každém případě 500 milionů let je příliš krátká doba, aby se náhodnými mutacemi nebo jinými náhodnými změnami v genomu smysluplně změnilo několik set milionů bází. (Genom psa je 2,4 miliardy bází, genom člověka a lidoopa 3 miliardy bází).

Jak ošidné je kalkulovat s miliony let vývoje, nám ukáže údajný vývoj člověka. Člověk se měl oddělit od společného

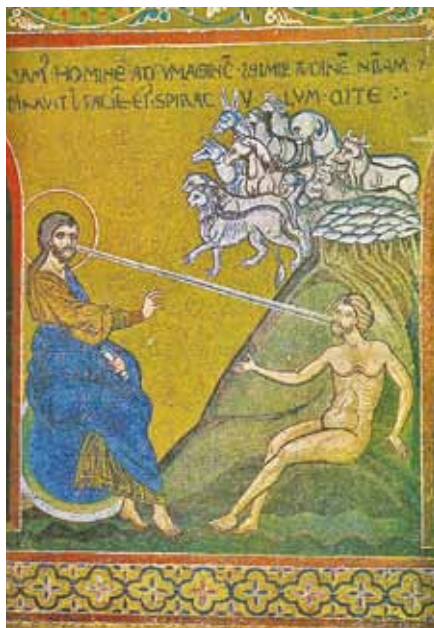
předka s šimpanzem před cca 5 miliony lety, čili zhruba před milionem generací. Rozdíl v pořadí (sekvenci) bází mezi šimpanzem a člověkem je 5 % bází.¹ (Starší údaje uvádí 1,6 %). 5 % z 3 miliard je 150 milionů, takže by mělo smysluplně, v pětiprocentní části, v zárodečných buňkách (jen mutace v zárodečných buňkách jsou dědičné), zmutovat v každé generaci 150 bází. To je nesmysl, protože genom všech organismů je neobyčejně stálý a každý organismus disponuje opravnými systémy, které chyby vzniklé při dělení buněk opravují. Kromě toho by mutovaly báze i ve zbylé části, takže by byly eliminovány pro život důležité pochody.

Kostra člověka a opic se liší ve třech zásadních věcech: 1. Lebka člověka je na páteř nasazena (otvor je uprostřed), jak odpovídá chůzi po dvou. Lebka opic je na páteř zavěšena (otvor je v zadní části lebky), což je výhodné při chůzi po čtyřech. 2. Lidské nohy jsou uzpůsobeny k chůzi po zemi ve vzpřímené poloze; opice mají všechny čtyři končetiny konstruované jako ruce uzpůsobené k životu na stromech. (Představa, že by se postupně vývojem měnily ruce na nohy je nereálná a nesmyslná; k čemu by byly končetiny, na kterých by se nedalo pořádně chodit ani držet větví.) 3. Źežiště lidské kostry je v oblasti kyčlí, opic v hrudníku, což činí chůzi po dvou namáhavou. Žádné přechodné formy koster se nenašly. Obrazy ukazující přihrblé, chlupaté atd. lidoopy jsou falzifikáty.

Co se dočtete v učebnicích molekulární biologie

Řada vědců, zejména v USA, svoje sympatie k teorii inteligentního designu tají a projevují je jen příležitostně. Asi nejrozšířenější učebnice molekulární biologie *Základy buněčné biologie* je napsaná B. Albertsem a dalšími šesti významnými vědci přednášejícími na nejprestižnějších univerzitách v USA a Velké Británii. V této knize, v kapitole 6, pojednávající o opravných systémech v buňce, je položena kontrolní otázka (6–7, str. 205): *Předpokládejme mutaci ovlivňující enzym, který je nutný pro opravu DNA poškozenou ztrátou purinových bází. Poškození tohoto enzymu vede k akumulaci zhruba 5 000 mutací v DNA každé buňky*

deně. Průměrný rozdíl v sekvenci DNA mezi člověkem a šimpanzem je 1 %. Jak dlouho vám bude trvat, než se změníte v opici? Co je chybného na tomto tvrzení? Odpověď najdeme na str. A-18.: Tvrzení je zcela nesprávné. Nemůžeme změnit jeden druh v jiný jenom zavedením 1 % náhodných změn do DNA. Je značně nepravděpodobné, že oněch 5 000 mutací za den nastane v pozicích, ve kterých se lidská a šimpanzí DNA liší. Navíc je zde

Stvoření Adama, Monreale (12. stol.)
Foto: Wikimedia Commons

Logicky myslícímu člověku je jasné, že tak složitý systém, jako jsou živé organismy, nemohl vzniknout náhodou.

vyšoká pravděpodobnost, že při tak vysoké frekvenci mutací by došlo k poškození mnoha životně důležitých genů, které by vedly k smrti buňky. A konečně lidské tělo je tvořeno z přibližně 10¹³ buněk – abyste se změnil v opici, muselo by dojít k těmto změnám v mnoha buňkách a k některým by muselo dojít již během vývoje, aby se projevily změnou ve stavbě vašeho těla (například vznikem ocasu).

Vznik žádného nového druhu nebyl dosud zaznamenán. (Kříženci dvou druhů rostlin, označené jako nový druh, jsou novým druhem jen papírově.) U vyšších

organismů, kdy je generační doba jeden rok, je to pochopitelné, ale ani u mikroorganismů, kde je generační doba několik desítek minut, nebyl za 150 let nový druh pozorován. Octová muška, vhodný model pro genetiky, je pěstována 50 let v tisících chovech a podrobována vlivu různých mutagenů. Byly připraveny různé odrůdy a zrůdy, ale žádný nový druh a ani nový enzym nebyl zjištěn. Mikroorganismy rezistentní vůči antibiotikům nevytváří nové enzymy nebo bílkoviny, ale přebírají je od mikroorganismů, které je mají ve svém genetickém materiálu.²

Nemohly-li se organismy vyvíjet náhodně, musíme předpokládat, že vývoj je řízen nějakou inteligencí.

Vývoj uvnitř druhů neprobíhá

Vznik nových ras, ať v přírodě při izolaci části populace (Islandané, Baskové), tak při umělém šlechtění, je provázen ztrátou části genetického materiálu (genetický drift). Z vlka šlechtěním připravíte každou psí rasu, ale nikdy z buldoka chrta nebo jezevčíka. Ztracené geny mutacemi nevzniknou. Nejedná se tedy o evoluci, ale o devoluci.

Podvody darwinistů

Všechny důkazy, na základě kterých byl darwinismus akceptován, jsou neseriózními podvody. Hlavním důkazem pro vývoj obratlovců byly kresby E. Haeckla, ve kterých dokazoval, že vývoj embrya člověka opakuje vývoj obratlovců od ryb, obojživelníků, plazů, ptáků až po savce. Haeckel však kresby upravoval, aby vyhovovaly jeho teorii. I když už jeho současníci poukazovali, že kresby nesouhlasí se skutečností, celé 20. století byl tento důkaz v učebnicích uváděn a je uváděn dosud.^{3,4,5}

Podvody se hemží i důkazy o přechodných formách mezi opicí a člověkem. Lebka nalezená v Piltownu, určená jako přechodný typ, je podvrh. Čtyřicet let byla vystavována, bylo o ní napsáno sto článků a několik set disertací, ačkoli dogmatem darwinismu nezátížený člověk na první pohled zjistí, že je to podvrh.⁶ (Některá víra uzdravuje, některá zaslepuje.) Člověk nebraský byl zkonstruován na základě nálezu jednoho zubu pravěkého prasete.⁷ Člověk javan-

ský z tří zubů, kusu opičí lebky a holenní kosti nalezené 15 m od lebky v hromadě jiných kostí.⁸ Fosilie Pekingského člověka se pro jistotu ztratily. Jediná čelist se zuby sloužila ke konstrukci Člověka haidelbergského, povýšeného dokonce na nový lidský druh. Stáří fosilie bylo určeno na 700 nebo 400 milionů let (dle libosti) a tento druh byl adoptován za předka lidí žijících v Evropě.⁴ Celé číslo světově známého časopisu *National geographic* bylo v roce 1999 věnováno konečně nalezenému přechodu mezi dinosaury a ptáky. Jenže o dva roky později bylo ve vší tichosti zveřejněno, že jde o podvod. Kostera byla složena z části kostry dinosaura a části kostry vyhynulého ptáka.^{9, 10}

Stáří fosilií člověka nalezených v Evropě určoval na univerzitě ve Frankfurtu prof. R. Protsch. Stáří určil mezi 30 000 a 40 000 roky. Vědcům z Oxfordu tato čísla nesouhlasila s jejich měřeními a přijeli je do Frankfurtu ověřit. Tam zjistili, že přístroj, na kterém měly být fosilie měřeny (radiokarbonovou metodou), nikdy nefungoval a pan profesor si, s vědomím celého kolektivu, čísla vymýšlel. Jak se ukázalo, stáří fosilií, až na jednu výjimku, nepřesáhlo 7 500 let a to včetně kostí neandrtálců.^{4, 11} Před komisí se Protsch hájil, že takto podvádí všichni. Přesto, že jsou tato čísla vymyšlená, uvádí se v učebnicích dál, protože se hodí do Darwinovy „teorie“!

Problematické je i stáří různých vyhynulých druhů. Radiokarbonovou metodou bylo určeno stáří dinosaurů na 13 tisíc let nebo o několik desítek let více a stopy dinosaurů byly nalezeny vedle stop člověka a velkých šelem. Rovněž přítomnost radioaktivního uhlíku ¹⁴C v černém uhlí zpochybňuje vysoké stáří uhlí; radioaktivní uhlík by už neměl být po 100 tisících letech přítomen, tedy měřitelný. Pa-

leontologie i geologie jsou v současnosti zahlceny množstvím dat, která jsou podvodem, výmyslem, různými nepřesnostmi, a je třeba je brát s velkou rezervou.

Za 150 let nepřinesli darwinisté jediný seriózní důkaz pro svoji teorii, o to víc podvodů a výmyslů.

Darwinismus nedává vysvětlení a zdůvodnění altruismu, lásky k bližnímu, ani nemůže být základem morálky a etiky.

Proč křesťané nepřijímají darwinismus

Těch důvodů je několik. Logicky myslícímu člověku je jasné, že tak složitý systém, jako jsou živé organismy, nemohl vzniknout náhodou. Darwinismus je hlavní zbraní ateistů v potírání víry v Boha. Paul Johnson nazývá Darwina *svatým patronem všech ateistů*¹² a zejména komunisté byli jeho zanícenými stoupenci. Mao veřejně uváděl, že *čínský komunismus byl vybudován na základě Darwina a evoluční teorie*. Darwinismus poskytoval a stále poskytuje zdůvodnění rasismu, zejména reprezentovanému německým nacismem. Pokud je člověk jen výše vyvinutý živočich, pak pro něj platí stejné zákony jako pro ostatní živočichy, tedy slovy Darwina: *Vyšší civilizované rasy po celém světě vyhladí bezpočet nižších*.¹³ Podle této „teorie“ Hitler likvidoval „méněcenné“ rasy a slabší jedince. E. Haeckel hlásal: *Němci se od společného opičího základu vzdálili nejvíce. Po psychologické stránce mají nižší rasy blíže k zvířatům než k civilizovaným Evropanům. Je proto nutné přiřadit jejich životům jinou hodnotu*. Ho-

lokaust je praktická aplikace darwinismu na živočišný druh *Homo sapiens*. Darwinismus nedává vysvětlení a zdůvodnění altruismu, lásky k bližnímu, ani nemůže být základem morálky a etiky.

Výzva pro 21. století

Jak probíhala evoluce, nevíme, je však jasné, že nemohla probíhat podle Darwinovy „teorie“. Pokud chceme ve vědě postoupit dále, musíme opustit slepou uličku darwinismu.¹⁴

Ing. Vladislav Běhal, DrSc.

Podrobněji na www.vlbehal.wz.cz

Ing. Vladislav Běhal, DrSc. působil jako vědecký pracovník Mikrobiologického ústavu AV ČR

Literatura

- ¹ Britten R. J.: *Proc. Natl. Acad. Sci.*, **98**, 13633, 2002.
- ² Běhal V.: *Mode of Action of Microbial Bioactive Metabolites. Folia Microbiol.* **51**, 359, 2006.
- ³ Simpson G. G.: *An Introduction to Biology*. New York, 1965
- ⁴ Zillmer H.-J.: *Evoluce podvod století*. Knižní klub, Praha, 2006.
- ⁵ Wells J.: *Darwinismus a inteligentní plán*. Praha 2007.
- ⁶ Trefil J.: *1000+1 věcí, které byste měli znát*, Praha, 2003.
- ⁷ Gregory W. K.: *Science*, **66**, 579, 1927.
- ⁸ Gould S. J.: *Natural History*, 12, 1990.
- ⁹ *Science*, **290**, 1114, 2000.
- ¹⁰ *Nature* **40**, 539, 2001.
- ¹¹ *Der Spiegel* 34/2004.
- ¹² Johnson P.: *Hrdinové*, str. 8, Brno, 2008.
- ¹³ Megee B.: *The Great Philosopher*, B. B. C. Books, London, str. 247, 1987.
- ¹⁴ Yahya H., Běhal V., Giertych M.: *O evoluci*, Olomouc 2010.

„NESTYDÍM SE VYDÁVAT SVĚDECTVÍ, NEBOŽ VÍM, KOMU JSEM UVĚŘIL!“ (2Tim I, 12) aneb velká čtenářská soutěž

Děkujeme všem čtenářům, kteří se zapojili do naší soutěže! Odpovědi na otázky z osmnáctého čísla *RC Monitoru* byly otištěny v minulém čísle, odpovědi z devatenáctého čísla budou otištěny v čísle 21/2011. Výsledky soutěže budou oznámeny v čísle 24/2011 (datum vydání 18. 12. 2011); vítězové budou písemně vyrozuměni.

POKUŠENÍ

Jak Boží slovo přiblížit dětem, aby mu porozuměly a zamilovaly si ho? A jak s nimi vůbec o Bohu mluvit? V této rubrice vám nabízíme vhodné texty ke společnému čtení Písma svatého s dětmi.

Rodič: *A hned Duch vyvedl Ježíše na poušť. Byl na poušti čtyřicet dní a byl pokoušen od satana, žil tam mezi divokými zvířaty a andělé mu sloužili. (Mk 1,12–13)*

Dítě: To je nějaké krátké. Přece to pokušení bylo delší.

Rodič: Marek, ze kterého čteme, napsal zprávu o Ježíšově pokušení stručně. Podívejme se, jak o tom pojednává svatý Matouš. Tam čteme: *Potom byl Ježíš vyveden od Ducha na poušť, aby byl pokoušen od ďábla. Když se postil čtyřicet dní a čtyřicet nocí, nakonec vyhladověl. Tu přistoupil pokušitel a řekl mu: „Jsi-li syn Boží, řekni, ať se z těchto kamenů stanou chleby.“ On však odpověděl: „Je psáno: Nejen z chleba žije člověk, ale z každého slova, které vychází z Božích úst.“ (Mt 4,1–4)*

Dítě: Nechápu, co je na tom špatného. Pán Ježíš strašně dlouhou dobu nejedl. Musel být hodně zesláblý, nutně se potřeboval najíst. Ďábel ho nabádal k tomu, aby se najedl. Cítil s Pánem Ježíšem, že má hlad, že potřebuje jídlo. Ježíš přece potřeboval sílu ke svému poslání.

Rodič: Ďábel je lstivý nepřítel člověka. Když nás pokouší, tak neříká: Dělej zlo! On naopak při pokušení tvrdí, že jeho návod je dobrý. Vzpomeň, jak to bylo v ráji.

Dítě: Zlý duch naváděl lidi, aby jedli ze zakázaného ovoce.

Rodič: A co jim za to slíbil?

Dítě: Budete jako Bůh.

Rodič: Jinými slovy jim radil: Když neposlechnete a budete jíst ovoce, tak je to pro vás to nejlepší, co můžete udělat. Copak je něco většího, než být jako Bůh?

Dítě: Rozumím tomu. On to tak dělá ďábel i se mnou. Když se mi nechce učit, tak našeptává: „Neuč se, jsi unavený, potřebuješ si odpočinout. Zítra před vyučováním to sfoukneš.“

Rodič: Já to mám podobné: „Nepovídej si s dětmi. Ta únava z práce tě ničí. Po-

třebuješ si nutně odpočinout, relaxovat. Zdraví především. Děcka jsou stejně raději sama, než aby zase musela dělat to, co se musí.“

Dítě: Ty to tak fakt máš?

Rodič: Ano. A ďábel stejnou metodou pokouší všechny lidi. I Pána Ježíše. Zkusme si to rozebrat. Už víš, proč Pán Ježíš přišel na svět.

Pokoušení Krista, Žaltář ze St. Albans (1120–1145)
Foto: Wikimedia Commons

Dítě: Aby se za nás obětoval. Začal to již při křtu v Jordánu. A největší obět přinesl na kříži.

Rodič: Výborně. I na poušti se obětoval za nás. Za lidstvo obětoval hlad, což nebyla malá obět. A teď přichází ďábel a svádí ho, aby se najedl, tedy aby se už za nás neobětoval. Byl to útok na Pána Ježíše, aby se za nás neobětoval vůbec. Pán Ježíš mu nepodleh, naopak mu zdůraznil, že chléb je důležitý, ale půst za lidstvo je nyní potřebnější, a proto v něm vytrvá.

Dítě: Já jsem zažil také takové pokušení. Slíbili jsme v náboženství panu faráři, že uděláme takovou koláž na nástěnku v kostele.

S Míšou jsme se setkali u mostu a spěchali jsme k Terezce, která také slíbila pomoc. Našli jsme ji však na zahradě v bazénu. Už z dálky na nás volala: „Pojďte do vody! Je to žužo. Pak si uděláme poháry se zmrzlinou a jahodami.“

„Zapomnělaš, že nás čeká pan farář s nástěnkou?“

„V takovém vedru? Je třeba využít počasí, až bude škaredě, pustíme se do nástěnky.“

Namítli jsme jí: „Pan farář potřebuje nástěnku dneska. Zítra má přijet nějaký zájezd, pro který ta nástěnka má být hotová.“

„Nebude to dneska, bude to třeba zítra.“

„Ne, my jdeme na faru. Pojď s námi!“

„Běžte sami, já nejdu. Potřebuji si užít slunce a vody. Je to zdravé.“

„Bez tebe koláž neuděláme.“

„Máte smůlu.“

Přemýšleli jsme, co máme dělat. Strašně nás lákala voda, zmrzlina a vůbec se nám nechtělo na faru. To bylo fakt pokušení. Už, už jsme se rozbíhali k vodě. Řekli jsme si totiž, že bez Terezky stejně nástěnku neuděláme. V tom nečekaně vylezla Terezka z bazénu, že půjde s námi. Řekla: „Kdyby se babička dozvěděla, že jsem nešla na faru, nedala by mi ani jahodu.“ A tak jsme neslavně dorazili na faru a nástěnku nakonec v pohodě udělali.

Rodič: Pokušení, že se máme na druhého vykašlat, dát přednost pohodlí před povinností a pomocí, jsou na denním pořádku. Kež se nám podaří v nich zvítězit alespoň tak, jak jste vyhráli vy. A nejlépe napodobit Pána Ježíše, který bez zaváhání pokušitele odmítl.

Josef Janšta

Mgr. Josef Janšta, trvalý jáhen ostravsko-opavské diecéze, redaktor, scénárista a spisovatel

POSLÁNÍ NEVDĚČNÉ A POTŘEBNÉ ZÁROVEŇ

Jak řešit problémy soužití s Romy

Romská menšina vykazuje vůči naší společnosti nejen znak nevlastního dítěte. Při řešení této etnické problematiky, tak jako při výchově nevlastních dětí, musíme pracně balancovat mezi dvěma extrémami – segregací a antidiskriminací.

Ze zkušenosti ze svého blízkého okolí vím, že přijmout cizí dítě do rodiny je v mnoha ohledech přímým přijetím celoživotního kříže. Ať jde o adopci či pěstounskou péči, ať nevlastní dítě přichází k neplodným rodičům nebo mezi vlastní děti rodičů, vždy musejí noví rodiče počítat s tím, že v dítěti se projeví jednak jeho vlastní krev a jednak absencí lásky poznamenané období od početí do přijetí novými rodiči, tedy jakási prvotní nezakotvenost. Není neobvyklé, že puberta přinese předčasný odchod z domova nebo že se nevlastní dítě s rodiči rozejde v nedobrém později. Rozpor je celkem pochopitelný: Rodiče-pěstouni musejí se svatou trpělivostí snášet celkovou divokost, nespolehlivost a nevyrovnanost nevlastního dítěte a mnohdy i lži, krádeže a jiné nekalosti; dítě v nevlastní rodině může naopak prožívat nesnesitelný rozdíl mezi tím, jaké je a při nejlepší snaze dokáže být, a tím, k jakému dobrému životnímu standardu a osamostatnění by ho chtěli rodiče vychovat a doprovodit, zvláště pokud má srovnání s ostatními méně problémovými sourozenci. Má-li mít výchova nevlastního dítěte smysl, je třeba pracně balancovat mezi dvěma extrémami – úplným vypovězením dítěte z domu (segregace) a popřením jeho odlišnosti a specifik jeho výchovy (inkluze, antidiskriminace). Specifická výchova nevlastního dítěte pochopitelně nebrání tomu, aby ho rodiče měli stejně rádi jako ostatní děti. To vše vyžaduje statečnost, kterou u rodičů-pěstounů nesmírně obdivuji.

Přes všechny obtíže stojí za to, ujmout se dítěte bez rodiny. Je to služba nevděčná a potřebná zároveň, je to velmi záslužné poslání – možná o to záslužnější, o čem méně lze hodnotit jeho efektivitu v době vyžadující bezprostřední evaluaci. Nepochybují o tom – a v tom vidím velkou na-

dějí – že bez ohledu na vyhodnotitelnost existuje pozitivní rozdíl mezi tím, když je dítě vychováno nevlastními rodiči, a tím, kdyby bylo ponecháno na pospas ústavní péči nebo bez péče, byť je tento rozdíl menší, než by si rodiče-pěstouni představovali. (Přece se ty roky výchovného úsilí rodičů nemohou zcela obrátit vníveč.) I zdánlivě neúčinná výchova, laskavá i přísná, je velkým dobrem pro potřebného člověka, kterým bezprizorní dítě je. Společnosti to prospívá, i když to dostatečně nedocení; a tak se rodičům stírá odměna „pouze až“ na život věčný, ve smyslu evangelia (Mt 25,40).

Přeneseme-li uvedené teze z roviny jedince na rovinu skupiny, zapadá to dle mého soudu velmi výstižně na aktuální vyhocení etnické problematiky na severu Čech. Romská menšina vůči společnosti naší země totiž vykazuje nejen znak nevlastního dítěte. Mainstreamová kultura, alespoň z hlediska médií a politiky, absurdně zdůrazňuje antidiskriminaci a nechce vidět rozdíly. Není proto divu, když se jako reakce na to objevuje opačný trend – vytváření ghett, ostrá segregace, otevřený konflikt. Obojí škodí jak Romům, tak všem občanům – momentálně nejvíc těm, kteří se na Šluknovsku nově stali nedobrovolnými sousedy. Cesta ze této šlamastiky je náročná a půjde jen

po malých krůčcích. Soužití s Romy nikdy nešlo úplně hladce – a právě pro svou pracnost bylo a je nedostatečně řešeno.

Stát může pomoci tím, že napře pozornost k tomu, aby byla sociální podpora podmíněna veřejnou prací, aby drzým ekonomickým žvlům bylo zamezeno v parazitování na slabých lidech (hazard, pouliční půjčky, zdravotní pojišťovny apod.) a aby dobré snahy o specifickou péči nebyly bezdůvodně nálepkovány jako rasistické. Avšak hlavní bod vidím v tom – a zde je rozdíl oproti výchově jednotlivce, do níž se mohou rodiče-pěstouni vrhnout s osobní láskou –, že při výchově skupiny (v tomto případě romského etnika) může stát stěžejí použití lásky jako motivační prvku. Nezbyvá, než aby se řešení chopili jednotlivci: v konkrétních případech ve svém okolí uplatňovat výchovné principy v lásce i přísnosti. Víím o případech (farnosti, charity), kde se duchovní péči i životnímu zabezpečení Romů věnují velmi příkladně (i za cenu málo viditelných plodů). Je to výzva zvláště pro křesťany, pro každého z nás.

Vojtěch Macek

Ing. Vojtěch Macek,
biskupský sekretář,
redaktor radia Proglas

RC MONITOR SI MŮŽETE OBJEDNAT NA ADRESE:

Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz.

Jméno a příjmení:

Ulice:

Obec:

PSC:

E-mail:

Počet výtisků:

Náklady na tisk a distribuci jednoho čísla jsou přibližně 20 Kč, což za rok činí 440 Kč. Periodikum je distribuováno zdarma a jeho vydávání je možné jedině díky zasláním darům. Všem dárcům Pán Bůh zaplať.

Jak to vidí Petr Hampl

Příběh Steva Jobse

Od dob Henryho Forda snad nikdo tolik nezměnil svět. Steve Jobs měl to štěstí, že se mohl narodit a vyrůst v láskyplném rodinném zázemí. O kolik Stevů Jobsů každý rok přicházíme?

V roce 1955 se v americkém San Francisku stalo, že studentka (tuším, že studovala politologii) Joanne Simpsonová si dopřála románek s atraktivním cizincem a zjistila, že je těhotná. Malý Steve (to jméno dostal až později) spokojeně rostl v mamčině bříšku a netušil, jak obrovské má štěstí. Byl počat v zemi a době, kdy byly interrupce poměrně špatně dostupné (byť nebyly striktně zakázány), na práva dětí se nehrálo, sociálka ještě nebyla dost silná, dát dítě k adopci se nepovažovalo za morální selhání (za něj se považovalo to, co předchází mimomanželskému otěhotnění) a zprostředkování adopce se pokládalo za normální komerční byznys.

Joanne tedy celkem jednoduše našla pro své dítě pečlivé rodiče. Jakési manžele Jobsovi. Vlastně to tak úplně snadné nebylo, protože Joanne byla velmi náročná. Zpočátku měla jasnou představu o tom, že chce, aby se jednalo o manželství dvou velmi úspěšných a velmi bohatých lidí. Našla tedy manžele, kde on byl právník

a ona právnička, jenže tato rodina chtěla holčičku. Pak přišli na řadu jacísi manželé Jobsovi. Joanne v první chvíli nechtěla ani slyšet, protože se obtížně smiřovala s představou, že novou maminkou Steva bude obyčejná účetní bez vysokoškolského vzdělání. Ale Jobsovi ji nakonec dokázali přesvědčit, že budou mít jejího synka rádi a poskytnou mu skvělé zázemí, včetně prvotřídního vysokoškolského vzdělání. A to také splnili.

Dál už to znáte. V roce 1976 spoložalozil Steve Jobs firmu Apple Computer, která řadu let vyráběla velmi kvalitní počítače určené okrajovým skupinám nekonvenčních bohatých lidí. Firma byla velmi slavná, ačkoli se úspěchy střídaly s neúspěchy. Ale před několika lety přišla s tím, co se dnes označuje jako „post-počítače“ a co pravděpodobně změnil náš životní styl stejně dramaticky jako sériová výroba automobilů nebo osobní počítače. Za vynálezy, které dnes známe jako iPad a iPhone, byla osobní invence i obrovské nasazení Steva Jobse. Někteří komentáto-

ři říkají, že od dob Henryho Forda nikdo tak nezměnil svět. A možná mají pravdu.

A teď si představme, že by se stejný příběh stal v jiné době a jiné zemi. Neexistovalo by komerční zprostředkování adopcí, Joanne i Jobsovi by museli absolvovat dlouhé ponižující administrativní procedury a mezitím by si studentka přečetla několik článků od profesionálních psychologů o tom, že adopce je větší trauma než smrt. Malý Steve by strávil minimálně půl roku v kojeneckém ústavu a vývojové zpoždění by už nikdy nedohnal. Vynálezce by se z něj rozhodně nestal. Ale ještě pravděpodobnější je, že by se Joanne prostě nechala otrávit a nechala by si „to“ vzít.

O kolik Stevů Jobsů každý rok přicházíme?

Mimoходом, Joanne Simpsonová si později Stevova biologického otce přečte jen vzala a strávili spolu celý život. Ale to už je jiný příběh.

Mgr. Petr Hampl
sociolog a konzultant

23. 10. Ne **30. neděle v mezidobí** (*Den modliteb za misie*)
Ex 22,20–26, Žl 18, 1 Sol 1,5c–10, Mt 22,34–40

24. 10. Po **sv. Antonín Maria Klaret, biskup**
Řím 8,12–17, Žl 68, Lk 13,10–17

25. 10. Út **sv. Kryšpín, mučedník**
Řím 8,18–25, Žl 126, Lk 13,18–21

26. 10. St **sv. Rustik, biskup**
Řím 8,26–30, Žl 13, Lk 13,22–30

27. 10. Čt **sv. Frumencius, biskup**
Řím 8,31b–39, Žl 109, Lk 13,31–35

28. 10. Pá **Svátek sv. Šimona a Judy, apoštolů**
Ef 2,19–22, Žl 19, Lk 6,12–19

29. 10. So **bl. Marie Restituta Kafková, panna a mučednice**
Řím 11,1–2a.11–12.25–29, Žl 94, Lk 14,1.7–11

30. 10. Ne **31. neděle v mezidobí**
Mal 1,14b – 2,2b.8–10b, Žl 131, 1 Sol 2,7b–9.13, Mt 23,1–12

31. 10. Po **sv. Wolfgang, biskup**
Řím 11,29–36, Žl 69, Lk 14,12–14

1. 11. Út **Slavnost Všech svatých** (*Doporučený svátek*)
Zj 7,2–4.9–14, Žl 24, 1 Jan 3,1–3, Mt 5,1–12a

2. 11. St **Vzpomínka na všechny věrné zemřelé**
Mdr 3,1–9, Žl 116, Řím 8,14–23, Mt 25,31–46

3. 11. Čt **sv. Martin de Porres, řeholník**
Řím 14,7–12, Žl 27, Lk 15,1–10

4. 11. Pá **Památka sv. Karla Boromejského, biskupa**
Řím 15,14–21, Žl 98, Lk 16,1–8

5. 11. So **sv. Zachariáš a Alžběta, rodiče sv. Jana Křtitele**
Řím 16,3–9.16.22–27, Žl 145, Lk 16,9–15

Res Claritatis MONITOR – publicistický čtrnáctidenní vydáváný o. s. Res Claritatis pod záštitou České dominikánské provincie. Noviny jsou zaměřeny na osvětu široké veřejnosti v oblasti života a postojů římskokatolické Církve jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. ISSN: 1214-8458. MK ČR E 15474. Adresa redakce: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz, číslo účtu: 2400089111/2010. Šéfredaktor: Zdeňka Rybová. Výkonný redaktor: Mgr. Dagmar Kopecká. Redakční rada: fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP, Bc. Mária Pešková, fr. Cyprián Suchánek OP, Mgr. Radim Ucháč, Mgr. Ondřej Vaněček. Teologický poradce: fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství pražského čj.: arc/419/10 ze dne 10. 9. 2010. Nevyžádané příspěvky a materiály se nevracejí.

